

E-bok 015

# MOMS- IKKE MOMS? 2012



Otto Risanger

skatt og økonomi  
[drivBEDRE.no](http://drivBEDRE.no)

Otto Risanger

[Gå til innhold](#)

MOMS -  
IKKE  
MOMS?

R!SANGERS E-BOK 015 - **DrivBedre-pakken**

Utgitt av R!SANGER AS  
Dronningensgt 22, 0154 OSLO  
Tlf: 22 33 39 27  
[post@risanger.no](mailto:post@risanger.no)  
[www.risanger.no](http://www.risanger.no)

Forsideomslag:  
Rune Drevland –  
[rune@push-design.no](mailto:rune@push-design.no)

© Otto Risanger 2004-12

ISBN 978-82-7573-115-7

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

LES MINDRE - LÆR MER!

R!SANGERS E-BØKER i **DrivBedre-pakken** skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

-----  
**Kunder om DrivBedre-pakken (40 ebøker i oppdateringsabonnement):**

"Utrolig mye nyttig informasjon. Veldig verdifull tjeneste" – "Har spart meg for titusenvis av kroner" – "Hadde aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv" – "Sparte meg for mye penger" – "En god investering!" – "Prisen tatt i betraktning var det ingen tvil om å kjøpe hele pakken" Les mer på [www.risanger.no/drivbedre-pakken](http://www.risanger.no/drivbedre-pakken)

-----

## INNHold

[HURTIGBEREGNING AV MOMS](#)

[2010: NY MVA-LOV OG FORSKRIFT](#)

[MOMS - EN ENKEL INNFORING](#)

[NÅR MÅ JEG MOMSREGISTRERE MEG?](#)

[AVGIFTSPLIKTIG OMSETNING](#)

[AVGIFTSFRI OMSETNING \(FRITAK FOR AVGIFTSPLIKT\)](#)

[HELT UTENFOR MOMSOMRÅDET \(UNNTAK FRA AVGIFTSPLIKT\)](#)

[KUNST, KULTUR, UNDERHOLDNING - AVGIFTSFRITT](#)

[KUNST, KULTUR, UNDERHOLDNING - AVGIFTSPLIKTIG](#)

[IDRETT - AVGIFT OG UNNTAK](#)

[REKLAME, MARKEDSFØRING](#)

[FORSKNING, UNDERVISNING](#)

[UTLANDET: INNFORSEL OG UTFØRSEL](#)

[MOMS OG REGNSKAPSREGLER](#)

[REGNSKAP NÅR DU SELGER MED MOMS](#)

[REGNSKAP NÅR DU KJØPER MED MOMS](#)

[SLIK BETALER DU MOMSEN](#)

[ÉN ELLER SEKS ÅRLIGE TERMINER?](#)

[HVEM SKAL DEKKE MERKOSTNADENE NÅR EN MVA-PROSENT ENDRES?](#)

[SLIK KAN DU KLAGE PÅ VEDTAK OM MVA](#)

## HURTIGBEREGNING AV MOMS

[Gå til innhold](#)

### MOMSBEREGNING 25 PROSENT

- Hvor mye blir momsen som skal plusses på et beløp? Multipliser med 0,25 og du har svaret.
- Hvor mye blir totalbeløpet, inkl moms? Multipliser med 1,25 og du har svaret.
- Hva utgjør momsen av et bruttobeløp? Del med 5 og du har svaret.

### MOMSBEREGNING 15 PROSENT (FRA 2012)

- Hvor mye blir momsen som skal plusses på et beløp? Multipliser med 0,15 og du har svaret.
- Hvor mye blir totalbeløpet, inkl moms? Multipliser med 1,15 og du har svaret.
- Hva utgjør momsen av et bruttobeløp? Del med 7,67 og du har svaret.

### MOMSBEREGNING 8 PROSENT

- Hvor mye blir momsen som skal plusses på et beløp? Multipliser med 0,08 og du har svaret.
- Hvor mye blir totalbeløpet, inkl moms? Multipliser med 1,08 og du har svaret.
- Hva utgjør momsen av et bruttobeløp? Del med 13,5 og du har svaret.

(Kilde: E-bok 027 MVA-TABELLER)

[Gå til innhold](#)



## 2010: NY MVA-LOV OG FORSKRIFT

[Gå til innhold](#)

Ny lov om merverdiavgift trådte i kraft fra 1. januar 2010. Den gamle mva-loven hadde da virket i 40 år - siden 1969.

Den nye loven er i all hovedsak en teknisk revisjon av merverdiavgiftslovgivningen.

Lovens språk og struktur er omarbeidet og modernisert, men innholdet i merverdiavgiftsreglene er ikke særlig endret og de fleste tidligere fortolkninger og avklaringer vil beholde sin verdi.

### **MER BRUKERVENNLIG**

Hovedformålet er å gjøre momsreglene mer brukervennlige. Dette gjelder både for næringsdrivende og avgiftsmyndighetene.

Målet er at loven skal bli enklere å finne fram i og lettere å forstå.

Finansdepartementet håper på at en modernisert merverdiavgiftslov også vil bidra til å at det blir enklere å bruke momsreglene riktig i forkant i stedet for i etterkant.

### **OGSÅ NY FORSKRIFT**

Også en ny samleforskrift til merverdiavgiftsloven er utarbeidet. Før var det over 100 ulike forskrifter til merverdiavgiftsloven. Nå er det kun én felles forskrift.

Både lov og forskrift finnes på [www.lovdatab.no](http://www.lovdatab.no).

[Gå til innhold](#)

## MOMS - EN ENKEL INNFORING

[Gå til innhold](#)

Merverdiavgift - populært kalt moms - er en avgift på forbruk av varer og tjenester.

Til sjuende og sist er det den endelige bruker av varen eller tjenesten som må betale momsen. Produsenter og salgsledd får tilbake den momsen de har lagt ut i alle ledd - så lenge det er i forbindelse med momspliktige varer eller tjenester.

Avgift beregnes også på innførsel fra utlandet, samt på uttak fra virksomheten.

### SATSER

Satsene for merverdiavgift i 2012:

- Normalt 25 prosent av fakturabeløpet/salgsvederlaget - altså før avgiften er regnet inn.
- 15 prosent for næringsmidler - dvs enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt legemidler, vann fra vannverk, tobakkvarer og alkoholholdige drikkevarer. (14 prosent i 2011).
- 8 prosent på NRK-lisens, tjenester som gjelder persontransport, transport av kjøretøy på ferje eller annet fartøy på innenlands veisamband, kinovirksomhet, romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet og utleie av fast eiendom til camping, og på billetter mv til kulturinstitusjoner og større idrettslag.

### MOMSPLIKT

Alle varer og tjenester er momspliktige, hvis de ikke er unntatt ved lov eller forskrift.

En momspliktig omsetning på 50.000 kroner innenfor en løpende 12 måneders periode - altså ikke nødvendigvis innenfor et kalenderår - medfører plikt til å registrere seg i Merverdiavgiftsmanntallet.

Når du driver firma er det avgjørende å vite om omsetningen er momspliktig, dvs om du skal plusse moms (merverdiavgift) på varene eller tjenestene du selger. Dette kan som regel en god regnskapsfører eller revisor gi klart svar på.

### GRENSESPØRSMÅL

Men det er mange grensespørsmål her. Er det den minste tvil, lønner det seg å ta en telefon til rette instans - som er skatteetaten - tlf 800 800 00. Be om å få snakke med en jurist som behandler spørsmål om momsplikt.

Er det fremdeles litt tvil eller uklarhet tilbake, er det en mulighet å sende en mail med anmodning om en vurdering.

Da vil du etter hvert få svar på den mailen.

Samtidig har du dokumentasjon på at du har tatt opp saken.

### **HELT UTENFOR MOMS**

Svært enkelt sagt er følgende tjenester helt utenfor moms-området:

- helsetjenester,
- bank- og forsikringstjenester,
- undervisning,
- opphavspersonens egen utnyttelse av opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk,
- utøvende kunstners forestillinger (skuespillere, musikere)

*MERK! De som driver innenfor disse virksomhetene slipper å innkreve moms ved eget salg. Men de får heller ikke direkte fradrag for egen moms. (Se nedenfor for mer om dette.)*

### **NULL PROSENT MOMS**

Spesielle regler gir null prosent moms på bøker, aviser og en del tidsskrifter i siste omsetningsledd - altså normalt til forbruker - mens derimot alle elektroniske produkter (på CD, DVD eller nett) er momspliktige.

### **MOMSPLIKT**

Det er momsplikt på

- rådgivning og konsulentvirksomhet,
- eiendomsmegling,
- advokattjenester,
- revisor- og regnskapstjenester,
- posttjenester, forskning

I tillegg er det momsplikt på alle varer og tjenester som ikke klart er unntatt. El-biler er unntatt fra moms, for å nevne ett eksempel.

### **FÅR TILBAKE MOMSUTLEGGENE**

Er du næringsdrivende og registrert i Merverdiavgiftsmanntallet - også kalt momsregisteret - får du tilbake den momsen du legger ut på innkjøp av varer og tjenester som har sammenheng med ditt eget salg av momspliktige varer eller tjenester.

Er du ikke registrert - fordi du ikke omsetter momspliktige varer eller tjenester - får du ikke momsutleggene tilbake.

*EKSEMPEL: Varen/tjenesten koster 10.000 kroner før avgift. 2500 kroner plusses på. Kjøperen betaler totalt 12.500 kroner. Senere sender selgeren de 2500 mva-kronene inn til det offentlige (via sitt merverdiavgiftsoppgjør for terminen). En kjøper som er mva-registrert, får tilsvarende tilbakebetalt 2500 kroner fra det offentlige (via sitt merverdiavgiftsoppgjør for terminen).*

### **MOMS UT OG MOMS INN**

Moms ut og moms inn: Hvordan virker det?

Svært forenklet: Vi sier at du bare har momspliktig omsetning. Du beregner dermed moms på dine fakturaer.

Den momsen - utgående avgift - skal du hver termin (normalt enten annenhver måned eller hvert kalenderår) sende videre til det offentlige.

Men først skal du trekke fra den momsen du selv har betalt - inngående avgift - på innkjøp av varer og tjenester til bruk i din virksomhet. Dette momsoppgjøret føres på et eget skjema (omsetningsoppgave).

*EKSEMPEL: Du har sendt ut fakturaer med tilsammen 100.000 kroner i moms for varer/tjenester levert i perioden. Men du har i samme periode kjøpt inn til din avgiftspliktige virksomhet saker og ting som det er moms på. Har du lagt ut 100.000 kroner i moms, skal du følgelig sende (100.000 - 100.000) null kroner til det offentlige. Utgjør den momsen du har lagt ut 40.000 kroner, skal du sende inn (100.000 - 60.000) 40.000 kroner til det offentlige. Utgjør den momsen du har lagt ut 400.000 kroner, skal du ha tilbake (100.000 - 400.000) 300.000 kroner fra det offentlige.*

### **FRADRAK TIL TROSS FOR MANGELFULLE FAKTURAER VED VAREKJØP**

Selv om fakturaen ikke tilfredsstillter kravene i bokføringsloven, kan det likevel gis fradragsrett for momsen, ifølge en uttalelse fra Skattedirektoratet 8. april 2008.

Norske leverandører skal feks i fakturaen oppgi organisasjonsnummer med bokstavene MVA bak nummeret.

Er disse kravene ikke oppfylt, foreligger det ikke fradragsrett for inngående avgift.

Nå sier imidlertid Skattedirektoratet i uttalelsen at det likevel kan være fradragsrett

Betingelsen er at kunden (evt regnskapsføreren) dokumenterer at leverandøren i det aktuelle tidsrom faktisk var mva-registrert.

Selgerens eventuelle mva-registrering kan sjekkes på Brønnøysundregistrenes nettsider [www.brreg.no](http://www.brreg.no). Dokumentasjonen skjer enklest ved utskrift at kjøperen tar en utskrift fra nettet.

**ORG.NR ELLER "MVA" MANGLER**

Skattedirektoratet viser til at dette gjelder tilfeller hvor (kun) selgers organisasjonsnummer og/eller bokstavene MVA mangler på fakturaen, sml § 5-1-2 i bokføringsforskriften som krever at det skal være med på fakturaen.

Disse tilfellene deles inn i to igjen, for det første hvor selger faktisk er registrert i avgiftsmanntallet, men ikke innberetter og innbetaler avgiften, og for det andre hvor selger ikke er registrert i avgiftsmanntallet og ikke innberetter og innbetaler avgiften, men hvor kjøper likevel finner at selger er registrert iflg offentlige registre.

Bakgrunnen for henvendelsen var en konkret sak. Kjøper hadde undersøkt selgers registreringsforhold på den måten at man gikk inn på Brønnøysundregistrenes hjemmeside), slo opp på selgerfirmaet som (uriktig) var oppført som registrert i avgiftsmanntallet for den perioden det ble fakturert med avgift og fradragsført av kjøper.

Skatt Øst viste under saksbehandlingen til noen momsavgjørelser i retten: Borgarting lagmannsretts dom av 26. april 2007, Bergen tingretts dom av 5. januar 2006 og Skien og Porsgrunn tingretts dom av 22. mai 2006.

Skattedirektoratet: Disse sakene begrenser seg til å gjelde det forhold at kjøper måtte være klar over at selger ikke var registrert i avgiftsmanntallet pga at fakturaene manglet organisasjonsnummer og /eller bokstavene MVA.

Er selger derimot registrert i avgiftsmanntallet, vil kjøper ifølge direktoratet ha fradragsrett for inngående avgift, selv om ikke selgers organisasjonsnummer og/eller bokstavene MVA er påført fakturaen.

Direktoratet mener at det også må foreligge fradragsrett dersom det er på det rene at kjøper ved undersøkelse med Brønnøysundregistrenes hjemmeside får opplyst at selger var registrert i avgiftsmanntallet i det aktuelle tidsrom.

Dette innebærer samtidig at det ikke kan være noe vilkår for fradragsrett at avgiften også skal være innberettet og innbetalt av selger.

**NÅR SELGER OG KJØPER HAR SAMME LEDELSE**

For sammenhengens skyld: Skattedirektoratet gjør det klart at selgers manglende innberetning og innbetaling av avgift kan gi grunnlag for å nekte fradragsrett - uavhengig av registreringsspørsmålet.

I Agder lagmannsrett dom av 14. mars 2008 ble det resultatet.

I dommen heter det bl a at "Grunnen til at kjøpere gis fradrag for inngående merverdiavgift er at avgiften betales av det foregående omsetningsledd. Når kjøper på avtaletidspunktet har sikker kunnskap om at selger ikke kommer til å betale den beregnede avgift, er det ingen rimelige hensyn som tilsier at kjøper skal kunne fradragsføre avgiften.

[Gå til innhold](#)

# Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers rundt 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene kan kjøpes enkeltvis. De er også samlet - med 80 prosent rabatt! - i den store **DrivBedre-pakken Skatt & økonomi**. Mer info på vårt nettsted [www.risanger.no](http://www.risanger.no).

I DrivBedre-pakken Skatt & økonomi finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke DrivBedre-pakken Skatt & økonomi akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Otto Risangers daglige nyheter om skatt og økonomi på [www.risanger.no](http://www.risanger.no). Dessuten blir du med i vår eksklusive **svartjeneste** kun for våre abonnenter: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt osv.

Les mer om abonnement på våre DrivBedre-pakken Skatt & økonomi her: <http://www.risanger.no/drivbedre-pakken>

Les mer om våre e-bøker her: <http://www.risanger.no/produkter/eboker>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

## **Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker**

"Jeg har lært utrolig mye dette året som abonnent på DrivBedre."  
Liv Janne Brennsæter, RÅHOLT

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."  
Kåre Solheim, LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"  
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."  
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"  
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"  
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."  
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."  
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."  
Johan F. Jakhell, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."  
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."  
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE